Посібник з досвіду роботи

Вчителя іспанської мови

Спеціалізованої школи №64 м.Києва

Борисюк Світлани Георгіївни

«Засоби зорової наочності як компонент навчально-методичного комплексу з іноземної мови»

Київ

2021

Зміст

1. Вступ……3
2. Основна частина……4
   2.1 Теоретична частина……...4
   2.2 Практична частина……6
3. Висновки……..19
4. Список використаних джерел……...20

1. Вступ

Ефективність освітнього процесу у значній мірі залежить від ступеня залучення до сприйняття усіх органів почуттів людини. Чим більш різноманітні чуттєві сприйняття, тим краще засвоюється навчальний матеріал. Ця закономірність знайшла своє відображення в дидактичному принципі наочності, який вперше був сформульований Я.О.Коменським, розвинений І.Т.Песталоцці, К.Д.Ушинським та іншими відомими педагогами.

Тема наочності у навчанні іноземних мов була і є актуальною. Сфера наочності постійно розширювалася, а її інвентар змінювався та удосконалювався: від предметів, рухів, жестів, картинок, карток, фотографій, ілюстрацій, схем, колажів до відеофільмів, електронних дошок, інноваційних технологій, тощо.

Засоби наочності – це компонент навчально-методичного комплексу для вивчення іноземної мови. Розрізняють слухову і зорову наочність. Зорова наочність є унікальним засобом семантизації, який може використовуватися при поданні будь-якого матеріалу для різної вікової категорії.

Актуальність проблеми полягає у тому, що зорова наочність допомагає більш ефективно засвоїти тему, стимулює здобувачів освіти до мислення, викликає творчість, інтерес та зацікавленість, робить урок яскравим, динамічним.

Мета роботи: представити і обґрунтувати доцільність використання засобів зорової наочності на всіх етапах навчання іноземній мові. Відповідно до поставленої мети передбачено розв’язання таких завдань:

- ознайомити із засобами зорової наочності на уроках іспанської мови;
- розкрити питання значення використання таблиць, схем, відеофільмів;
- провести аналіз ефективності використання засобів зорової наочності;
- систематизувати власний досвід застосування засобів зорової наочності.

Предмет дослідження: засоби зорової наочності.

Об'єкт дослідження: процес використання зорової наочності.

2. Основна частина

2.1 Теоретична частина

Зорова наочність відіграє велику роль у навчанні іноземної мови. Під час викладання іноземної мови виникає завдання – створити систему відображення об'єктивного світу в формах другої мови. Наочність слугує могутнім засобом формування та розвитку мовленнєвих умінь здобувачів освіти (аудіювання, говоріння, читання, письма).

У початковій школі застосування наочності на уроках іноземної мови має мету: збагачення й розширення безпосереднього чуттєвого досвіду здобувачів освіти, розвиток спостережливості, пізнання конкретних властивостей предметів під час практичної діяльності, створення умов для переходу до абстрактного мислення, опори для самостійного навчання й систематизації навчального матеріалу.

Використання наочності відіграє переважно допоміжну роль, однак, іноді навчальний матеріал (наприклад, явища, предмети, які здобувачі освіти не можуть безпосередньо спостерігати) має такий характер, що без унаочнення правильне уявлення про новий об'єкт взагалі неможливе. Щоб запобігти звуженню поняття або уяви, доцільно використовувати різні зразки зображення об'єкта. Це допоможе здобувачам освіти розпізнати типове, зробити крок від конкретного до абстрактного, перейти від уявлення до поняття. Отже, важливо не тільки правильно підібрати наочність до уроку, а й продумати, як поставити запитання, щоб зоровий образ активно «працював» на досягнення мети уроку.

Вибір наочності до конкретного уроку з іноземної мови зумовлюється не тільки його навчальною чи практичною метою, а й іншими чинниками. Зокрема, специфікою мікросередовища класу та попереднім рівнем готовності дітей, їхнім емоційним станом, віком, резервом навчального часу. Особливо

важливим джерелом чуттєвого досвіду майже на всіх уроках є актуалізація емоційних спостережень дітей. Це положення глибоко розвинув у своїх працях В. Сухомлинський. Він вважав, що природа мозку дитини потребує, щоб її розум виховувався біля джерела думки – серед наочних образів, і насамперед – серед природи, щоб думка переключалася з наочного образу на «обробку» інформації про цей образ.

Вчасно використана виразна наочність – це змістове й емоційне підживлення процесів сприйняття, мислення, пам'яті молодших здобувачів освіти.

Використання різних видів наочності на уроках іноземної мови є необхідною складовою для ефективного навчання. Насамперед, це стосується початкової школи, зокрема, через вікові особливості здобувачів освіти молодшого шкільного віку.

Різні види наочності можуть бути застосовані на всіх етапах освітнього процесу: при подачі нового мовленнєвого матеріалу, формуванні навичок та розвитку умінь, при виконанні домашніх завдань, при перевірці засвоєння навчального матеріалу. Найбільш широко наочність застосовується на початкових етапах, де досить часто використовується індуктивний шлях набуття знань. За допомогою різних видів наочності педагоги мають можливість показати динаміку явищ, їх розвиток, скеровувати індивідуальний освітній процес. Наочні засоби забезпечують багатогранне формування уявлень та образів, сприяють дієвому засвоєнню знань. У зв'язку з появою можливості використання нових видів наочних посібників у навчанні, в психолого-педагогічній літературі все більшого поширення набуває тема, пов'язана з принципом наочності у вивченні іноземної мови. Наочність, використана для вивчення іноземних мов, створює умови для чуттєвого сприйняття та занурення в іншомовне середовище, підвищує пізнавальну активність.

Під час навчання широко застосовуються записи автентичних текстів. Екранні наочні навчальні посібники, звукові навчальні посібники, а також комп'ютерні технології, об'єднуються в групу ІКТ. Завдяки сучасним

можливостям, ми можемо широко використовувати комп'ютерні технології. Зокрема: презентації, відеоматеріали, фільми – це не лише зручні, а й досить ефективні засоби навчання іноземної мови.

Необхідність широкого використання різних видів наочності на уроках іноземної мови в початковій школі викликана тим, що здобувачі освіти вивчають її у штучних умовах. Використання різних видів наочності може мати не тільки позитивне, а й негативне значення. Перенасиченість використання різних видів наочності, неправильне її застосування ускладнює формування понять, тому що відволікає увагу здобувачів освіти від суттєвих ознак показаних об'єктів, підсилюючи другорядні.

2.2 Практична частина

У викладанні іспанської мови я на практиці використовую наочність як стимулювання процесу засвоєння матеріалу, як додатковий засіб запам'ятовування і збереження інформації, як яскравий опорний сигнал, що сприяє розвитку зорової уяви, емоційної пам'яті та допомагає формувати навички 4-х видів мовленнєвої діяльності.

Зорова наочність виступає опорою на всіх етапах навчання іноземній мові, здобувачі освіти початкової школи краще сприймають новий матеріал на основі його візуального представлення. Так, для формування фонетичних навичок можна створити кольорові таблиці для засвоєння звуків і літер, відмінних від української мови. Я підкріплюю зоровою опорою кожний етап у вивченні і засвоєнні літер іспанської абетки.

G g

G g

[g] – a o u

gato
ganso
gusano
granja
amigo

[j] – e i

gente
gemelos
girasol
gitana
gimnasia

amiguito
Miguelito
guinda
guerra

Relaciona los dibujos con las palabras

Escribe las letras que faltan

.....ato	.....uinda
.....ente	Mi.....uelito
.....esto	.....uerra
.....usano	.....irasol

Q q [K]

que	qui
quemar	quinto
queso	quiosco
quejar	quince
quedar	quien
querer	quintero
querido	quitar

¿Qué letra falta?

Q...edar, ...uerer, qu...osco,
es... ...ina, ...ue, q...ien, ...eso,
q...itasol

Qq [k] + u + e i	*Zz [ϴ] + a o u*
Que	Almorzar
Quien	Zorra
Queso	Zapatos
Quemar	Zanahoria
Mantequilla	Arroz
Máquina	Manzana
Quinto	Zumo
Quiso	Zoológico
Aquella	Venezuela

Ll [ll]

llora	ardilla
lluvia	mantequilla
llueve	llamar
llave	pasillo
gallo	pollito

Escribe las letras que faltan:

ardi...a	mantequi...a
ga...o	...orar
po...o	pasi...o
...ueve	...amar

La ardilla

La ardilla corre,
la ardilla vuela,
la ardilla salta
como locuela.

C c

[k]	[θ]
a o u	E I
calor	hace
cola	diciembre
cubo	cinco
caballo	cesta
corto	circo

Completa las letras que faltan

...alor	ar...o
ha...e	...esta
...ampo	...olores
...in...o	...ir...o

Ss [s]

colores	los demás
meses	iris
septiembre	son
días	sol
mariposa	flores
es	agosto

На етапі формування навичок вживання лексики я використовую різні таблиці, картинки, фотографії на поєднання лексичних одиниць з їх візуальним зображенням (предмета, об’єкта, явища). Це полегшує дітям засвоїти лексичний матеріал, не використовуючи переклад рідною мовою.

Hace sol
Hace viento

Está nublado

Llueve
Nieva

Relaciona las dos columnas
1. Llueve
2. Hace sol
3. Hace viento
4. Nieva
5. Hace calor
6. Está nublado
7. Hace frío
a) Іде сніг
b) Жарко
c) Хмарно
d) Холодно
e) Сонячно
f) Іде дощ
g) вітряно

Relaciona las dos columnas:

1. la mano	a. шия
2. la cabeza	b. вуха
3. los ojos	c. рот
4. la frente	d. плечі
5. la boca	e. рука
6. el cuello	f. лоб
7. los hombros	g. очі
8. las orejas	h. голова
9. el pelo	i. ніс
10. la nariz	j. волосся

¿Qué partes del cuerpo tienes?

Yo tengo_____.

Mi cabeza es _____. /redonda/

Mi pelo es _____. /rubio, castaño,... /

Mi nariz es _____. /recta, chata/

Mis ojos son _____. /grises, azules,... /

Mis orejas son _____.

Relaciona las palabras con objetos

Nombra los objetos

Describe el dibujo

a la derecha
a la izquierda
al lado de
entre
en el centro
enfrente de
detrás de

Forma las palabras y relaciona con los dibujos

igle-	ca	co	infan	ci
tería	ne	sia	sa	rreos

Forma las frases:

En mi barrio hay

casas, edificios
calles, plazas, avenidas
tiendas, supermercados
centros comerciales
bancos, oficinas, correos
cines, cafés, restaurantes
colegios, universidades
academias, monumentos,
hospitales, clínicas,
estadios, canchas, iglesias

Mi lugar preferido

Es ... (la calle ...)
(La calle) es ...
En (la calle) hay ...
A la izquierda (a la derecha) hay ...
(Por la calle) pasan muchos coches ...
Me gusta mi barrio.

El proyecto "Mi barrio Solómianskyi"

Completa las frases:

Soy... (Ana).

Estudio en el colegio № 64...

Soy alumno (a) del ... curso.

Estudio ... (bien/mal/tal o cual).

Saco ... (buenas/malas) notas.

Me toca bien (mal) ...

Me gusta ir al colegio porque ... (estudio y aprendo muchas cosas interesantes y tengo un montón de amigos).

El tema "Mi ciudad natal"
Completa las oraciones:

1. Kyiv es ...
2. Es una ciudad ...
3. Está situada a orillas ...
4. En Kyiv viven más de ...
5. La calle principal de Kyiv es ...
6. Su plaza central es ...
7. Kyiv es el centro cultural porque tiene ...
8. En Kyiv hay muchos monumentos ...
9. Me gustaría conocer más ...
10. Yo amo mucho...

El tema "Ucrania"
Completa las oraciones:

1. Ucrania está situada en...
2. Su superficie es...
3. Tiene la población de...
4. Tiene las fronteras con...
5. Las montañas más altas son...
6. El pico más alta es...
7. Los ríos más largos son...
8. La capital de Ucrania es...
9. Las ciudades más importantes son...
10. La lengua estatal es...
11. También se hablan...
12. La moneda de Ucrania es...
13. Las fiestas de Ucrania son...

Для активізації лексичного матеріалу я використовую ігрові вправи, які посилюють інтерес та полегшують процес засвоєння лексики здобувачами освіти. Наприклад:

- **“Відгадай, що це?”**

Вчитель ділить групу на 2 команди, потім показує картинку першій команді. Хтось із команди описує її, а друга команда відгадує зображений предмет, місце, явище.

- **“Опиши предмет.”**

Мета: використання прикметників.

Дітям дається предмет для розгляду. Кожного разу, беручи предмет в руки, потрібно сказати, який він. Бажано не повторюватись.

- **“Хто перший?”**

Мета: запам’ятати нові слова.

Діти стають парами. Кожній парі демонструється нова картинка. Потрібно назвати предмет. Той, хто скаже першим, повертається на своє місце. Друга дитина з пари стає у кінці колонки.

- **“Склади оповідання.”**

За серією малюнків діти складають оповідання.

- **"Убий муху" ("Matamoscas").**

Мета: активізувати лексичні одиниці за темою.

Серія тематичних малюнків. Два здобувачі освіти отримують мухобійки, інші називають слова по черзі. Тому, хто першим доторкнеться до відповідного зображення на малюнку, зараховується 1 бал. Перемагає той, хто більше отримає балів.

Найважче для здобувачів освіти – це засвоєння граматичного матеріалу. Саме візуалізація граматичних правил підкріплює теорію, яку потрібно опанувати. Використання граматичних таблиць формує у дітей довільне запам’ятовування.

Presente

		I-ar	II-er	III-ir
1.	Yo	-o	-o	-o
2.	Tú	-as	-es	-es
3.	Él, ella, Ud.	-a	-e	-e
1.	Nosotros	-amos	-emos	-imos
2.	Vosotros	-áis	-éis	-ís
3.	Ellos, ellas, Uds.	-an	-en	-en

Preterito perfecto

			I-ar	II-er	III-ir
1.	Yo	he	-ado	-ido	
2.	Tú	has			
3.	Él, ella, Ud.	ha			
1.	Nosotros	hemos			
2.	Vosotros	habéis			
3.	Ellos, ellas, Uds.	han			

Pretérito perfecto

		I-ar	II-er	III-ir
1.	Yo he	saltado	comido	
2.	Tú has	saltado	comido	
3.	Él, ella, Ud. ha	saltado	comido	
1.	Nosotros hemos	saltado	comido	
2.	Vosotros habéis	saltado	comido	
3.	Ellos, ellas, Uds. han	saltado	comido	

Pretérito Imperfecto

		I-ar	II-er, III-ir
1.	yo	- aba	- ía
2.	Tú	- abas	- ías
3.	él, ella, Ud.	- aba	- ía
1.	nosotros	- ábamos	- íamos
2.	vosotros	- abais	- íais
3.	ellos	- aban	- ían

estar + gerundio (дієприслівник)

I – ando; II, III – iendo

(дія, яка почалася раніше і триває в момент мовлення)

yo canto	estoy cantando
tú lees	estás leyendo
él, élla Ud. escribe	está escribiendo
yo me lavo	estoy lavándome
tú te peinas	estás peinándote
él, élla Ud. se viste	está vistiéndose

Oraciones condicionales

presente futuro
Si trabajas bien sacarás buenas notas.

futuro
Якщо ти будеш працювати добре,
futuro
ти отримаєш хороші оцінки.

de + el = del	a + el = al
de+el teatro=del teatro	a+el teatro=al teatro
del cine	al cine
del parque	al parque
el bosque	el bosque
el río	el río

pero

de la biblioteca	a la biblioteca

gar – gué	zar – cé	car – qué
llegar – llegué	comenzar – comencé	sacar – saqué
pagar – pagué	empezar – empecé	tocar – toqué

Ejercicios gramaticales:

Conjuga los verbos en Pretérito perfecto

Merendar	Cenar
1. ... merendado	1. he ...
2. has ...	2. ... cenado
3. ha merend...	3. ... ...
1. ... merend...	1. hemos ...
2. habéis ...	2. ... cenado
3.	3. han ...

Transforma en el Participio pasado

Las plantas / regar – las plantas regadas

Las tazas / romper

La carta / escribir

El texto / leer

La puerta / abrir

Los regalos / regalar

La canción / preferir

Elige una opción adecuada:

En 2018 María_____España.

a) visitaba b) visitó

c) ha visitado d) visitará

El lunes que viene_____ mucho trabajo en el cole.

a) habrá b) había

c) hemos tenido d) hay

Elige una opción adecuada:

El próximo mes mis amigos_____a Lviv.

a) van b) iban

c) irán d) fueron

La última semana de abril_____ una revista interesante.

a) leeré b) he leído

c) leí d) leía

Completa las frases con las preposiciones

Por a de para sin

No serás sano ..... practicar el deporte.

Andrés ayuda ..... su papá a reparar el coche.

Me encanta la novela ..... T.Shevchenko.

Ucrania es famosa ..... sus bailes y canciones.

Completa las frases con

Deber tener hay que

Para tener éxitos ..... trabajar mucho.

Para no tener malas notas yo ..... hacer la tarea de casa.

Para no caerte enfermo ..... hacer deportes.

Наочність можна використовувати для навчання усіх видів мовленнєвої діяльності. Приклади завдань

для аудіювання:

- прослухавши оповідання, потрібно розставити картинки відповідно до розповіді
- що в картинці не співпадає з прослуханим оповіданням?

для читання:

- на початковому рівні доречно використовувати тексти з картинками.
- незнайомі або важкі слова в тексті замінюються картинками.
- текст при читанні заповнюється словами, відповідно до картинки.

для письма:

- словниковий диктант. Вчитель не говорить слова, а демонструє картинку, а здобувачі освіти пишуть відповідне слово.

Відомо, що при слуховому сприйнятті засвоюється 15% інформації, при зоровому – 25%, а в комплексі (зоро-слуховому) - 65%.

Робота з відео є зоро-слуховим комплексом наочності, що добре підходить для всіх категорів здобувачів освіти.

Відеоматеріал дозволяє вводити нові лексичні одиниці та мовні зразки без використання рідної мови, без перекладу. Відеоматеріали (мультфільми, пісні, ситуативні діалоги) сприяють поєднанню емоційної пам'яті із зоровою, що підвищує ефективність засвоєння нового мовного матеріалу.

3. Висновки

Навчання практичного володіння іноземною мовою неможливе без широкого використання наочних посібників: зорових, слухових, зоро-слухових.

Чуттєво-наочне подання матеріалу освітнього процесу мобілізує психічну активність здобувачів освіти, а саме: викликає інтерес до уроків іноземної мови, розширює область мовного матеріалу, знімає втому, тренує творчу уяву, мобілізує волю, полегшує освітній процес, мотивує здобувачів освіти до навчання.

Наочність створює умови для чуттєвого сприйняття мовного матеріалу, вводить дитину в іншомовне середовище, підвищує пізнавальну активність.

Все це сприяє формуванню ключових компетентностей у вивченні іноземної мови.

4. Список використаних джерел

1. Солтисік І. / Наукові конференції // Значення та особливості використання зорової наочності на заняттях іноземної мови. URL: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1418
2. Мурзіна О. А. / Методична стаття// Засоби зорової наочності при вивченні іноземної мови. URL:school24.kiev.ua › uploads › 1.-Методична-стаття.docx
3. Павлусенко О. В. / Київський національний університет технологій та дизайну// Засоби зорової наочності, як невід'ємний компонент при вивченні англійської мови у немовному вузі. URL:http://intkonf.org/pavlusenko-o-v-zasobi-zorovoyi-naochnosti-yak-nevidemniy-komponent-pri-vivchenni-angliyskoyi-movi-u-nemovnomu-vuzi/
4. Дипломна робота// Засоби зорової наочності при вивченні іноземної мови. URL:https://works.doklad.ru/view/_2JS_QoH1JI/all.html
5. Дипломна робота по методиці викладання англійської мови// Використання різних видів наочності під час навчання граматичного матеріалу на уроках англійської мови учнів початкової школи.

   URL:https://infourok.ru/diplomnaya-rabota-po-metodike-prepodavaniya-angliyskogo-yazika-na-temu-vikoristannya-riznih-vidiv-naochnosti-pid-chas-navchannya-1908694.html
6. Методика викладання іноземної мови в початковій школі / А. Басіна // Шкільний світ. – К.: 2007. – 115 с. URL:https://works.doklad.ru/view/_2JS_QoH1JI/all.html